

PLAN DZIAŁANIA KT 119 ds. Jakości Wody – Problemy Podstawowe

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny ds. Jakości Wody – Problemy Podstawowe został powołany w ramach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, którego misją jest sprawne organizowanie działalności normalizacyjnej zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi, wypracowanymi przy aktywnym współudziale krajowych ekspertów. Celem KT jest wspieranie krajowej polityki technicznej, tak aby ułatwić wymianę handlową, wzmocnić postęp techniczny i zapewnić konkurencyjność polskim producentom.

Komitet Techniczny 119 ds. Jakości Wody – Problemy Podstawowe zajmuje się następującymi zagadnieniami: terminologia, pobieranie próbek, precyzja i dokładność badań, badania opadów atmosferycznych oraz metody oznaczania ogólnych wskaźników jakości środowiska wodnego (wody, ścieków i osadów, w tym osadów ściekowych), z wyłączeniem wód butelkowanych i leczniczych. Dzięki pracy KT 119 wraz z lustrzanymi komitetami europejskimi i międzynarodowymi, możliwe jest opracowanie norm metodycznych stosowanych do oceny stanu środowiska wodnego.

Działalność na polu normalizacji krajowej, europejskiej czy międzynarodowej w zakresie problemów jakości wody jest podstawą rozwiązywania problemów związanych z tworzeniem i wprowadzaniem odpowiednich metod i procedur badawczych, co sprzyja wymianie informacji (przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka ich powtarzania) oraz współpracy pomiędzy ekspertami z Europy, a krajowymi specjalistami zajmującymi się sprzętem, odczynnikami chemicznymi i wyposażeniem laboratoryjnym.

Rynek związany z jakością wody obejmuje sporą grupę małych, średnich i dużych przedsiębiorstw; prócz laboratoriów badań środowiskowych, które bezpośrednio uczestniczą w badaniu wody, przemysł laboratoryjny to także: firmy zajmujące się projektowaniem laboratoriów, dostarczające meble, sprzęt, aparaturę, przedsiębiorstwa oferujące odczynniki, testy, surowce i odczynniki chemiczne, w końcu firmy zajmujące się tworzeniem oraz wdrażaniem kompleksowych rozwiązań informatycznych.

Prace normalizacyjne związane z określaniem wymagań i charakterystyk materiałów, wyposażenia, stosowanych technologii, mogą przyczynić się do polepszenia istniejących materiałów, narzędzi oraz urządzeń i wspierać rozwój nowych dla coraz bardziej konkurencyjnego rynku europejskiego.

Rozwój normalizacji metod badań i analiz zapewni podmiotom z branży laboratoryjnej oraz przedsiębiorstwom prowadzenie prac przy użyciu odpowiednich narzędzi i urządzeń, jednocześnie zwiększając ich umiejętności i efektywność.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Polityczne/społeczne:

Dostęp do bezpiecznej wody jest podstawowym czynnikiem dla zdrowia i życia organizmów żywych, jednym z podstawowych praw człowieka i częścią efektywnej polityki ochrony zdrowia ludzi. Dostęp do wody jest niezwykle istotny zarówno na szczeblu lokalnym, jak i światowym.

Każdego roku społeczeństwa, ich polityczne i ekonomiczne decyzje ukierunkowywane są coraz bardziej na kwestie czystości wody, dostępu do niej, ochrony źródeł i racjonalnego jej użytkowania (kwestie te były wielokrotnie omawiane na międzynarodowych forach, m.in. na Konferencji Narodów Zjednoczonych dotyczącej wody (1977), Międzynarodowej Konferencji dotyczącej Wody i Środowiska (1992)).

W Polsce, zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie środowiska w Polsce w 2008 roku, sporządzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wskazano, że do głównych niekorzystnych zmian w przyrodzie, obserwowanych m.in. w ramach monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych, zaliczono zanieczyszczenie wód (jako środowiska flory i fauny). W celu zachowania dziedzictwa przyrodniczego Polski (co można rozciągnąć na wszystkie kraje europejskie oraz kraje spoza Starego Kontynentu), ważne jest, by dbać o odpowiednią jakość wody, bez której niemożliwe jest funkcjonowanie i rozwój ekosystemów (co wiąże się z atrakcyjnością turystyczną regionu, z rozwojem niektórych gałęzi gospodarki oraz wpływa na rozwój cywilizacyjny kraju, a tym samym na poziom życia społeczeństwa).

Aspekty polityczny i społeczny dotyczące wody są ze sobą silnie powiązane. Przeprowadzono badania, na podstawie których prognozuje się, że w 46 krajach, w których mieszka 2,7 mld ludzi, na skutek zmian klimatycznych i związanych z nimi problemów z dostępem do czystej wody, może nastąpić eskalacja konfliktów zbrojnych¹. Kolejne 56 państw, które zamieszkuje 1,2 mld ludzi, są to obszary zagrożone polityczną niestabilnością, np. prognozuje się, iż deficyt wody na Bliskim Wschodzie czy w Afryce może prowadzić do eskalacji napięć i konfliktów (np. Egipt, który korzysta z wody Nilu, powołując się na traktat z 1929 r. wielokrotnie groził, że zacznie działania wojenne przeciw każdemu, kto usiłowałby wpływać na bieg rzeki). Przewiduje się, że do roku 2025 ponad połowa krajów na świecie będzie musiała zmierzyć się z ograniczeniem dostępu do czystej wody, a w roku 2050 aż 75 % populacji świata będzie cierpiało na niedostatek wody odpowiedniej jakości.

Rosnąca populacja ludzi wykorzystuje źródła wody dla potrzeb przemysłu i obszarów rolniczych, tak szybko, jak nigdy wcześniej. Zachodzące zmiany klimatyczne dodatkowo pogłębią problem.

Woda, jako podstawa życia, wymaga ochrony. Ochrona wód to odpowiednie postępowanie ze źródłami wody przeznaczonej do spożycia, kontrole wód podziemnych oraz monitorowanie jakości wód powierzchniowych w celu uniknięcia

¹ Źródło: www.waterpolitics.com

ich skażenia i negatywnego wpływu zanieczyszczeń zarówno na zdrowie, jak i środowisko.

Tablica 1 – Zaspokojenie potrzeb na wodę przeznaczoną do spożycia i sanitarną na świecie (2000 r.)

	Obszar miejski	Obszar wiejski
Źródła wody przeznaczonej do spożycia	94 %	71 %
Woda sanitarna	86 %	38 %

Tablica 2 – Zaopatrzenie w wodę na świecie (2000 r.)

	Europa	Afryka	Azja	Ameryka Łacińska i Karaiby	Ameryka Północna
Zaopatrzenie w wodę obszarów miejskich	100 %	85 %	93 %	93 %	100 %
Zaopatrzenie w wodę obszarów wiejskich	87 %	47 %	75 %	62 %	100 %

Techniczne:

Kontrola jakości wody obejmuje opracowanie i stosowanie metod analitycznych, dostosowanych do wymagań prawnych oraz spełniających wymagania laboratoriów zajmujących się rutynowo monitoringiem wody. Dostępne są różnorodne procedury badawcze i metody, które pozwalają na pomiar pojedynczych parametrów określających stan środowiska wodnego.

Kluczowe jest wybranie tej metody, w której zoptymalizowano następujące aspekty:

- dokładność,
- precyzja,
- czułość,
- selektywność,
- powtarzalność i odtwarzalność wyników,
- bezpieczeństwo,
- koszty (koszty ogólne i jednostkowe),
- wykształcenie i umiejętności osób przeprowadzających badanie.

Światowy rynek oferuje zróżnicowaną gamę produktów do przeprowadzania badań jakości wody, od gotowych odczynników, pożywek bakteriologicznych i testów biochemicznych, po wyspecjalizowaną aparaturę analityczną.

Prawne:

Podstawą prawną ochrony wód w Polsce przed zanieczyszczeniem jest Prawo wodne, stanowiące zbiór przepisów określających m.in. zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności, ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem, utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i inne.

Wśród aktów prawnych regulujących przepisy dotyczące: gospodarki wodno-ściekowej, modernizacji kanalizacji i wodociągów, nowych technologii poszanowania

wody, finansowania inwestycji wodnych oraz polityki i prawodawstwa wodnego można wymienić:

- ogólne przepisy dotyczące prawa wodnego, m.in.:
 - ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity – Dz. U. 2012, nr 0, poz. 145),
 - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity – Dz. U. 2013, nr 0, poz. 1232),
 - ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych (Dz. U. 2001, nr 97, poz. 1051),
 - ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity – Dz. U. 2014, nr 0, poz. 613),
 - ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz. U. 2013, nr 0, poz. 1235),
 - ustawa z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (tekst jednolity - Dz. U. 2012, nr 0, poz. 1244),
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r., w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. 2002, nr 204, poz. 1728),
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. 2002, nr 176, poz. 1455),
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2008, nr 143, poz. 896),
 - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 marca 2007 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2007, nr 61, poz. 417, zm. Dz.U. z 2010r., nr 72, poz. 466)
 - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r., w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. 2011, nr 86, poz. 478);
- przepisy dotyczące budownictwa wodnego;
- umowy międzynarodowe, m.in.:
 - umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych, sporządzona w Warszawie dnia 19 maja 1992 r.,
 - konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych, sporządzona w Helsinkach dnia 17 marca 1992 r.;
- przepisy dotyczące ochrony przed powodzią;
- przepisy dotyczące ochrony wód, m.in.:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie wykazu substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. 2011, nr 254, poz. 1528),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2011, nr 258, poz. 1549),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie profilu wody w kąpielisku (Dz. U. 2011, nr 36, poz. 191);
- przepisy dotyczące zaopatrzenia w wodę:
 - ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. 2006, nr 123, poz. 858 z późn. zm.).

Jakość wody jest częścią regulacji prawnych we wszystkich europejskich krajach, co jest ściśle powiązane z dyrektywami UE. Oznacza to, że przepisy prawne UE ustanawiają wartości graniczne wskaźników jakości wód dla elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Jest to główny powód, dla którego Ministerstwo Środowiska wraz z Inspekcją Ochrony Środowiska oraz Ministerstwo Zdrowia wraz z Państwową Inspekcją Sanitarną są zainteresowane opracowywaniem standardowych metod analitycznych.

Istnieje bliskie powiązanie pomiędzy standardowymi metodami a ustawodawstwem w UE i w celu spełnienia potrzeb środowiskowych, Komitet Techniczny 119 wraz z innymi lustrzanymi komitetami w CEN śledzą na bieżąco rozwój przepisów w UE. Szczególną uwagę zwraca się na Dyrektywę 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r., ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywę 98/83/WE z dnia 03.11.1998 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i Dyrektywę 2006/7/WE z dnia 15 lutego 2006 r. dotyczącą zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylającą dyrektywę 76/160/EWG.

Polska, jako członek Unii Europejskiej, zobowiązana jest także do wdrażania postanowień Dyrektywy Azotanowej 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego oraz Dyrektywy 2007/60/WE z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim.

Mając na uwadze obowiązujące przepisy prawne, wszystkie normy opracowywane w ramach KT 119 mogą być użyteczne dla celów monitorowania, dostarczania danych i walidacji metod badania jakości wody, ścieków i osadów.

Aspekty normatywne:

Komitet Techniczny 119 współpracuje z lustrzanymi komitetami CEN/TC 230 *Water analysis*, CEN/TC 308 *Characterization of sludges*, CEN/TC 400 *Horizontal standards in the fields of sludge, biowaste and soil* i CEN/TC 426 *Project Committee - Domestic appliances used for water treatment not connected to water supply* oraz ISO/TC 147 *Water quality* w zakresie opracowywania Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Polska wyróżnia się stosunkowo małymi zasobami wód wynoszącymi ok.

1500 m³/rok/mieszkańca² oraz dużą liczbą mieszkańców i zróżnicowanym stanem zurbanizowania i zagospodarowania powierzchni. Zasoby wodne kraju, przypadające na jednego mieszkańca, są niskie i stanowią zaledwie około 36 % średniej europejskiej, przy czym należy podkreślić, że znaczny wpływ na jakość wód i gospodarkę wodną całego kraju mają regiony, gdzie skoncentrowany jest przemysł wydobywczy oraz przetwórczy.

Problemami jakości wody w Polsce zajmują się zarówno instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Wśród pierwszych należy wymienić m.in.:

- Ministerstwo Środowiska; misją Ministerstwa jest dbanie o środowisko w Polsce i na świecie oraz tworzenie i realizowanie długofalowego rozwoju kraju, realizowanego z poszanowaniem przyrody;
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, który monitoruje i ocenia stan środowiska oraz kontroluje podmioty gospodarcze, tak, by korzystanie ze środowiska odbywało się z poszanowaniem ogólnie przyjętych zasad i norm w tym zakresie;
- Główny Inspektorat Sanitarny – Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody, który m.in. koordynuje i zarządza monitoringiem wody przeznaczonej do spożycia i wody w kąpieliskach prowadzonym przez organa Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz koordynuje i nadzoruje zintegrowany system badań laboratoryjnych wody;
- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – centralny organ administracji rządowej odpowiedzialny za gospodarowanie wodami, a w szczególności w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód;
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny; jest to jednostka badawczo-rozwojowa utworzona w celu prowadzenia prac naukowych, usługowych i dydaktycznych w zakresie zdrowia publicznego dostosowanych do potrzeb ochrony zdrowia ludności. Instytut prowadzi też szeroko zakrojoną współpracę międzynarodową w tym zakresie;
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy; jest to jednostka badawczo-rozwojowa, do zadań której należy prowadzenie prac naukowo-badawczych oraz służb państwowych w dziedzinie meteorologii, hydrologii oceanologii, gospodarki i inżynierii wodnej, jakości zasobów wodnych, gospodarki ściekami.

W Polsce działają także organizacje i stowarzyszenia zajmujące się badaniami laboratoryjnymi:

- Klub Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB, utworzony w 1991 roku; jest to organizacja integrująca środowisko laboratoriów badawczych, wzorcujących, jednostek certyfikujących oraz firm zainteresowanych zarządzaniem przez jakość. Celem Klubu jest wzajemna współpraca i wymiana doświadczeń w zakresie praktycznego wdrażania i doskonalenia systemów zarządzania, postanowień norm i przepisów prawa oraz wymagań jednostki akredytującej;
- Polskie Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych - zrzeszająca diagnostów laboratoryjnych, której działalność ma na celu rozpowszechnianie zdobyczy

² Źródło: <http://www.gios.gov.pl>.

naukowych i działalność szkoleniową na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz legitymizacji uprawnień diagnostów;

- Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne – stowarzyszenie naukowe, którego celem jest rozwój hydrobiologii i upowszechnianie jej osiągnięć.

Najliczniej prezentowana jest grupa firm prywatnych.

Laboratoria badań środowiskowych, by móc konkurować ze sobą na rynku, muszą prowadzić politykę ciągłego podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników, rozszerzać zakres badań, szczególnie związanych z wykorzystaniem nowoczesnej aparatury analitycznej, dostosowując metody badań do najnowszych norm europejskich i międzynarodowych .

Każde działanie mające na celu podniesienie konkurencyjności pociąga za sobą inwestycje, a są to m.in.:

- uzyskanie certyfikatu akredytacji nadawanego przez Polskie Centrum Akredytacji (koszt związany ze spełnieniem wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005);
- uczestnictwo w badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych;
- zakup nowoczesnej aparatury analitycznej.

Na polskim rynku funkcjonuje około 930 firm z branży laboratoryjnej dostarczającej m.in. sprzęt laboratoryjny, wyposażenie, meble, odczynniki itp. Są to na ogół przedsiębiorstwa średniej wielkości³.

Polska wdraża wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW). Głównym zadaniem kraju, związanym z wdrożeniem dyrektywy, jest osiągnięcie do 2015 r. dobrego stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych. Pociąga to za sobą koszty związane: ze stałym monitoringiem jakości wód, ale także z budową sieci kanalizacyjnych (zaplanowano budowę 30 641 km)³, modernizacją sieci kanalizacyjnej (zaplanowane 2 883 km), modernizacją lub rozbudową 569 oczyszczalni ścieków oraz budową 177 nowych oczyszczalni.

Nakłady finansowe na realizację wymienionych przedsięwzięć szacowane są na kwotę 31,9 mld zł, w tym:

- na systemy kanalizacyjne: 19,2 mld zł,
- na oczyszczalnie ścieków: 11,4 mld zł,
- na zagospodarowanie osadów: 1,3 mld zł.

Realizacja wdrożenia Dyrektywy ma zapewnić do 2015 r. obsługę systemami kanalizacyjnymi oczyszczalniami ścieków ok. 28,7 mln mieszkańców Polski, w tym blisko 100 % ludności miejskiej i ok. 60 % ludności wiejskiej.

Obecnie opracowywany jest także „Projekt Polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)”, którego celem nadrzędnym jest zapewnienie ludności powszechnego dostępu do czystej i zdrowej wody.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Dzięki dalszym pracom nad normami z zakresu tematycznego KT 119, będzie można odnieść następujące korzyści:

³ Źródło: <http://www.kzgw.gov.pl>.

- obniżenie kosztów badań jakości wody i ścieków,
- podniesienie wiarygodności wyników badań wody i ścieków,
- rozwój i poprawianie jakości wyrobów, materiałów, wyposażenia i technologii stosowanych do badania jakości wody i ścieków,
- zminimalizowanie możliwości wystąpienia problemów związanych z eksploatacją i ekonomią systemów do badania wody, dzięki właściwemu doborowi technologii, urządzeń i materiałów w systemach do badania wody,
- badania jakości wody, przeprowadzone zgodnie z wymaganiami PN, PN-EN, PN-ISO, pozwalają na dostarczenie konsumentom wody o odpowiednich parametrach jakości,
- podniesienie efektywności diagnostyki,
- zwiększenie bezpieczeństwa osób biorących bezpośredni udział w badaniach jakości wody,
- ułatwienie opracowania optymalnych procedur badania wody koniecznych dla sprostania wymaganiom jakości dla poszczególnych rodzajów wody,
- ułatwienie doboru optymalnych parametrów operacyjnych procesów badania jakości wody,
- ułatwienie sprawdzania skuteczności przyjętej metody badania w różnych warunkach,
- ułatwienie doboru najlepszych odczynników, materiałów i testów do procesu badania jakości wody.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1 Cele KT

Opracowywanie norm dotyczących metod badań właściwości fizycznych, chemicznych i biochemicznych wody i ścieków wraz z podaniem metod pobierania próbek i zapewnienia jakości badań.

Opiniowanie norm i innych dokumentów normalizacyjnych, wprowadzających ujednoczone wymagania dotyczące, np. wyposażenia do badań, w celu zapewnienia zgodności z Dyrektywami i odpowiednimi krajowymi przepisami.

Cele szczegółowe:

- terminowa (zgodna z przyjętymi harmonogramami) realizacja wszystkich prac ujętych w Programie prac normalizacyjnych KT 119 (prPN-prEN, prPN-EN),
- znalezienie wykonawcy i wprowadzenie metodą tłumaczenia do zbioru PN Norm Europejskich do końca 2015 roku,
- zwiększenie udziału polskich ekspertów w pracach CEN/TC 230, CEN/TC 308, CEN/TC 426 i ISO/TC 147.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- aktywne uczestnictwo w głosowaniach wszystkich członków KT 119,
- aktywne uczestnictwo w pracach i posiedzeniach KT wszystkich członków,
- uczestnictwo ekspertów w pracach komitetów technicznych europejskich,
- wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT 119, tj. wprowadzanie do zbioru PN metodą tłumaczenia Norm Europejskich,
- aktywne poszukiwanie źródeł finansowania tłumaczeń,
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych,
- aktywny udział w procesie powstawania Norm Europejskich.

4.3 Aspekty środowiskowe

Badanie jakości wody wiąże się z problemem bezpieczeństwa środowiskowego. Ważną sprawą wydaje się takie rozszerzenie i zacieśnienie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami krajowymi, europejskimi i międzynarodowymi, które będzie polegało na wymianie informacji na temat właściwej pracy w laboratorium i przestrzegania ujednoczonych zasad bezpieczeństwa.

Zagadnienia dotyczące ograniczania możliwości przedostawania się substancji niebezpiecznych do wód powierzchniowych i podziemnych, na poziomie europejskim regulowane są poprzez następujące dyrektywy:

- 80/68/EWG Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne,
- 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- 2006/11/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty,
- 2008/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy Rady 82/176/EWG, 83/513/EWG, 84/156/EWG, 84/491/EWG i 86/280/EWG oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

Bezpieczeństwo środowiskowe wynikające z pracy laboratorium może być związane z:

- czynnikami chemicznymi i pyłami: stosowane odczynniki i preparaty chemiczne o działaniu żrącym, drażniącym, toksycznym, neurotoksycznym, duszącym, uczulającym, a także substancje i preparaty rakotwórcze, mutagenne, teratogenne, radioaktywne itd.;
- czynnikami fizycznymi: promieniowanie – w zależności od rodzaju urządzeń i procesów stosowanych w danym laboratorium: promieniowanie jonizujące – cząstki alfa, beta, promienie gamma, promienie X, neutrony oraz promieniowanie niejonizujące – podczerwone, światło widzialne, światło nadfioletowe, promieniowanie laserowe, promieniowanie mikrofalowe i o częstotliwości radiowej, pola elektromagnetyczne;

- drganiami ogólnymi o dużej amplitudzie i hałasem infradźwiękowym lub ultradźwiękowym emitowanym przez drgające lub obracające się urządzenia mechaniczne lub urządzenia ultradźwiękowe.

Ważne jest, by stosowanie, magazynowanie i utylizacja wszelkich czynników mogących negatywnie wpływać na środowisko była prowadzona w sposób prawidłowy, zgodnie z wymaganiami krajowych, europejskich i międzynarodowych aktów prawnych.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynnikami mogącymi wpływać na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- brak w KT ekspertów mogących ocenić poprawność postanowień projektu normy/innego dokumentu normalizacyjnego,
- problemy techniczne, związane z systemem PZN, które mogą wpływać na terminowość głosowań,
- brak środków finansowych na opracowanie danej PN (w przypadku tłumaczeń),
- kwestie prawne uniemożliwiające dalsze prowadzenie prac nad normą (np. wykryta sprzeczność z obowiązującymi w danej dziedzinie przepisami prawa).

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Komitet Techniczny nr 119 planuje systematyczne wprowadzanie do zbioru Polskich Norm tłumaczeń norm przyjętych w języku oryginału.